

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de steun voor de opstart van of de omschakeling naar een toekomstgerichte duurzame ondernemingsstrategie op een landbouwbedrijf
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Met ingang van 1 januari 2023 is het nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van toepassing.

Artikel 75 van de GLB verordening (EU) 2021/2115 bepaalt dat lidstaten steun kunnen verstrekken voor het opstarten van plattelandsbedrijven die verband houden met land- of bosbouw, met inbegrip van de vestiging van nieuwe landbouwers, of de diversificatie van inkomens van landbouwhuishoudens naar niet-landbouwgerelateerde activiteiten.

Voorliggende steunmaatregel voorziet in de toekenning van steun voor investeringen voor de opstart van of omschakeling naar een toekomstgerichte duurzame ondernemingsstrategie op een landbouwbedrijf.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij

Beleidsveld: landbouw en zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 14 juli 2023 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van besluit principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, gelast het advies in te winnen van de gegevensbeschermingsautoriteit en van de Raad van State (2023 1407 DOC. 1009).

Het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit van 4 augustus 2023 verwijst naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023. Dit advies geeft geen aanleiding tot aanpassingen van het principieel goedgekeurde ontwerp van besluit.

Het advies van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens nr. 2023/108 van 12 september 2023 gaat als bijlage 3. Dit advies geeft geen aanleiding tot aanpassingen van het principiële goedgekeurde ontwerp van besluit. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de essentiële elementen opnemen in het decreet wanneer dit aangepast wordt;
- het doeleinde van de verwerking specificeren;
 - o De VTC is van mening dat bij het vermelden van het doel voor de gegevensverwerking het de voorkeur heeft om algemene bewoordingen als “alle activiteiten die daarmee verband houden” te vermijden en deze activiteiten dus te preciseren;
 - o Het doel voor de gegevensverwerking zoals opgenomen in dit besluit is het verlenen van subsidies en alle activiteiten die daarmee verband houden, zoals staat opgenomen in artikel 22;
 - o De steun kadert in de uitvoering van verordening 2021/2115;
 - o VTC vraagt precisering van de activiteiten die daarmee verband houden. De begunstigde moet voldoen aan een aantal voorwaarden bij de steunaanvraag (artikel 6) en bij de betalingsaanvraag (art. 11). De controle op deze voorwaarden zijn nodig voor de opvolging van de projecten waarvoor de steun is verleend. Het zijn de gegevens die in dit kader worden verzameld die bedoeld worden met activiteiten die (onrechtstreeks) verband houden met de subsidies;
- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren;
 - o de VTC verwijst hierbij naar punt 3 van haar lijst met verwerkingen waarvoor een GEB moet uitgevoerd worden, namelijk wanneer op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. Dit is hier niet het geval;
- de bewaartermijn of toch minstens criteria die toelaten om de bewaartermijn te bepalen, opnemen in het Ontwerp en deze verantwoorden in de nota;
 - o op de website van het Departement Landbouw en Visserij is er een uitgebreide privacyverklaring gepubliceerd waarin onder meer bepalingen opgenomen zijn inzake bewaartermijnen. Op het e-loket, formulieren en andere communicaties wordt er ook steeds een link naar deze privacyverklaring opgenomen. De persoonsgegevens die overeenkomstig dit ontwerp van besluit en de uitvoeringsbesluiten ervan worden verwerkt, worden niet langer bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt. Conform artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 is het Departement Landbouw en Visserij ertoe gehouden om selectieregels op te stellen voor elke categorie van bestuursdocumenten met daarin ook bewaartermijnen met bijbehorende motivering;
- de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens en de transparantiemaatregelen uitwerken;
 - o ook hiervoor kan verwezen worden naar de voormelde uitgebreide privacyverklaring waarin onder meer bepalingen opgenomen zijn inzake de rechten van betrokkenen zoals het recht van inzage en het recht op rectificatie en waarin de te verstrekken informatie is opgenomen.

Er is op 20 juli 2023 bij de Raad van State een aanvraag ingediend voor een advies binnen dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. Het advies is niet meegedeeld binnen die termijn. De adviesaanvraag werd op 6

september 2023 van de rol afgevoerd. Het ontwerp van besluit kan bijgevolg worden uitgevaardigd met een vermelding in de aanhef dat het advies van de Raad van State niet werd meegedeeld binnen de gevraagde termijn. De aanhef wordt in deze zin aangepast.

Overige wijzigingen:

- in artikel 11, 4°, worden de regels rond minimale omzet verduidelijkt;
- in artikel 23 wordt de verwijzing naar het toepasselijke artikel uit de landbouwwijstellingsverordening gecorrigeerd.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Met ingang van 1 januari 2023 is het nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van toepassing.

Het nieuwe Europese rechtskader bestaat uit de volgende basisverordeningen en de gedelegeerde en uitvoeringsverordeningen ervan:

- verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013, hierna verordening (EU) 2021/2115 te noemen;
- verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1306/2013.

Het Vlaams Strategisch Plan voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023-2027, dat in de Vlaamse invulling ervan voorziet, werd op 5 december 2022 goedgekeurd door de Europese Commissie.

Artikel 75 van de GLB verordening (EU) 2021/2115 bepaalt dat lidstaten steun kunnen verstrekken voor het opstarten van plattelandsbedrijven die verband houden met land- of bosbouw, met inbegrip van de vestiging van nieuwe landbouwers, of de diversificatie van inkomens van landbouwhuishoudens naar niet-landbouwgerelateerde activiteiten.

Het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit bevat het rechtskader voor de steun voor de opstart van of de omschakeling naar een toekomstgerichte duurzame ondernemingsstrategie op een landbouwbedrijf.

Voor deze steunmaatregel kan een beroep gedaan worden op Europese cofinanciering. Het Vlaamse luik wordt gefinancierd vanuit het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF). De steun gefinancierd met nationale middelen voldoet aan hoofdstuk I en II en artikel 56 van verordening (EU) 2022/2472 van de Commissie van 14 december 2022 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard.

Deze steunmaatregel beoogt het ondersteunen van bedrijven voor het implementeren van een vernieuwde niet-gangbare bedrijfsstrategie op maat van het bedrijf, die gepaard gaat met inkomens- en succesrisico's in de eerste jaren van de implementatie. De vernieuwde bedrijfsstrategie moet hun bedrijf veerkrachtig en toekomstgericht maken, de economische leefbaarheid van het bedrijf waarborgen en bijdragen aan het leveren van belangrijke diensten aan de samenleving. Hiermee worden bedrijfsleiders

ondersteund die een antwoord willen bieden en meewerken aan de maatschappelijke, ecologische en economische doelstellingen waarbij economie en ecologie hand in hand gaan. De steun in de vorm van een vast steunbedrag is gekoppeld aan de voorwaarden met betrekking tot de te realiseren output van het nieuwe businessplan en stimuleert de landbouwer om ondanks de inkomens- en succesrisico's het nieuwe businessplan uit te voeren.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 bevat een aantal definities.

Artikel 2 vermeldt de Europese regelgeving die wordt uitgevoerd.

Artikel 3 bepaalt dat de bevoegde entiteit steun kan verlenen voor de opstart van of de omschakeling naar een toekomstgerichte duurzame ondernemingsstrategie op een landbouwbedrijf.

Het nieuwe bedrijfsmodel moet resulteren in een nieuw product- of dienstenaanbod. Onder dit dienstenaanbod kunnen natuur inclusieve landbouwpraktijken vallen, zoals bijvoorbeeld "eetbaar landschap".

Artikel 4 bepaalt dat een steunaanvraag dient te worden ingediend bij de bevoegde entiteit indien de kandidaat-begunstigde steun wil verkrijgen.

Artikel 5 bepaalt dat de kandidaat-begunstigde dient te zijn geregistreerd met een ondernemingsnummer in het Kruispuntbank van Ondernemingen, K.M.O., Middenstand en Energie. De kandidaat-begunstigde heeft een NACEBEL-code voor de btw-activiteiten die betrekking heeft op een landbouwactiviteit en de kandidaat-begunstigde dient te zijn geïdentificeerd als landbouwer bij de bevoegde entiteit. Indien de kandidaat-begunstigde nog niet is geïdentificeerd als landbouwer, moet deze de onderneming en de personen die hen kunnen vertegenwoordigen, registreren op het e-loket.

Artikel 6 bepaalt de inhoud van de steunaanvraag.

Bij de beschrijving van de bijdrage aan de duurzaamheid van het bedrijf, moeten zowel de ecologische, als de economische en de sociale duurzaamheid belicht worden.

Artikel 7 bepaalt de scores die worden toegekend aan de opstart-of omschakelingsplannen:

- de mate waarin het bedrijfsmodel van de nieuwe activiteiten economisch, ecologisch en sociaal duurzaam is;
- de mate waarin het bedrijfsmodel van de nieuwe activiteiten vernieuwend is op Vlaams niveau
- de mate waarin het bedrijfsmodel economisch haalbaar is
- de inhoudelijk en economische kwaliteit van het omschakelings-of opstartplan
- de doelmatigheidsscore.

De bevoegde entiteit kan bij de samenstelling van de beoordelingscommissie een beroep doen op externe milieuexperten in functie van de noodzaak aan expertise voor een bepaald thema. Indien het thema omgeving gerelateerd is, zal er een expert van beleidsdomein omgeving in de beoordelingscommissie worden opgenomen.

Artikel 8 bepaalt dat de begunstigde voor elke geselecteerde investering een bewijs van uitvoering moet opladen binnen een jaar na de periode waarin de steunaanvraag ingediend kon worden. Zo niet, vervalt de steunaanvraag van rechtswege.

Artikel 9 bepaalt dat begunstigen het opstart-of omschakelingsplan moeten uitvoeren zoals het is goedgekeurd en dat eventuele wijzigingen alleen mogelijk zijn nadat de begunstigde een gemotiveerde aanvraag heeft ingediend bij de bevoegde entiteit en nadat de bevoegde entiteit de aanvraag heeft goedgekeurd.

Artikel 10 regelt de inhoud en het indienen van de betalingsaanvraag.

Artikel 11 bepaalt dat een begunstigde in aanmerking komt voor de steun als al de volgende voorwaarden zijn vervuld op het moment dat de betalingsaanvraag wordt ingediend:

- het bedrijf beschikt over een geldige omgevingsvergunning voor het geheel van de ontplooiende activiteiten
- het bedrijf voldoet aan de definitie van actieve landbouwer
- het bedrijf behaalt minimaal een standaardverdien capaciteit die overeenkomt met een factorinkomen van 7.500 euro uit de productie, verwerking en verkoop van bedrijfseigen landbouwproducten
- het bedrijf haalt in een aaneengesloten en afgesloten periode van twaalf maanden voor de betalingsaanvraag is ingediend, een omzet van minimaal 20.000 euro uit de activiteiten voor een vernieuwende duurzame bedrijfsstrategie, die de jury heeft geselecteerd en die zijn meegedeeld bij de beslissing van de selectie. De voormelde minimale omzet kan rechtstreeks aan de geselecteerde activiteiten voor een vernieuwende duurzame bedrijfsstrategie toegeschreven worden. De voormelde minimale omzet is toe te schrijven aan de geselecteerde activiteiten voor de vernieuwende duurzame bedrijfsstrategie bijkomend aan de omzet uit de voormelde activiteiten in de twaalf maanden vóór de indiening van de steunaanvraag. Dit wordt aangetoond aan de hand van een projectboekhouding met de nodige bewijsstukken;
- de doelstellingen in het bedrijfsplan op vlak van duurzaamheid werden behaald. Indien dit niet het geval is moet hiervoor een omstandige verklaring gegeven worden
- voor ingediende aanvragen werd aan hetzelfde bedrijf, voor dezelfde activiteiten, binnen dit besluit nog geen steun zoals vermeld in artikel 3 uitbetaald
- de bedrijfszetel en de activiteiten weerhouden in het bedrijfsplan zijn hoofdzakelijk gelinkt aan een exploitatie in het Vlaams Gewest
- indien activiteiten uit de duurzame ondernemingsstrategie uitgevoerd worden die geen landbouwactiviteiten betreffen dan moet het bedrijf aantonen dat het geen bedrijf in moeilijkheden is.

Artikel 12 bepaalt dat de toegekende steun 20.000 euro bedraagt en dat de steun 40.000 euro bedraagt wanneer de omzet minimaal 40.000 euro bedraagt.

Artikel 13 bepaalt dat de steun uitbetaald wordt in één schijf na indiening van de betalingsaanvraag.

Artikel 14 bevat de Vlaamse en de Europese communicatieverplichtingen die begunstigen moeten naleven.

Artikel 15 bepaalt dat de bevoegde entiteit verantwoordelijk is voor de volgende controles:

- de administratieve controles, met inbegrip van controles op het terrein in het kader van die administratieve controles die voor elk dossier kunnen plaatsvinden;
- de controles ter plaatse die plaatsvinden op basis van een steekproef.

Artikel 16 regelt de controles ter plaatse.

Artikel 17 bepaalt dat de begunstigden de bewijsstukken 10 jaar moeten bewaren.

Artikel 18 bepaalt dat de bevoegde entiteit op elk ogenblik bijkomende stukken of informatie kan opvragen.

Artikel 19 bepaalt dat de bevoegde entiteit instaat voor het bepalen en opleggen van administratieve sancties. Er wordt bepaald in welke gevallen sancties kunnen opgelegd worden en welke sancties opgelegd kunnen worden.

Artikel 20 bepaalt dat de bevoegde entiteit eveneens de administratieve sancties, vermeld in artikel 56 van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid, kan opleggen.

Artikel 21 regelt de bezwaarprocedure.

Artikel 22 bevat de volgende bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens:

- de bevoegde entiteit is de verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in de algemene verordening gegevensbescherming;
- de categorieën betrokkenen van wie persoonsgegevens verwerkt kunnen worden, zijn:
 - de begunstigden;
 - de personen die de begunstigden kunnen vertegenwoordigen op het e-loket van de bevoegde entiteit.
- de categorieën van persoonsgegevens die verwerkt kunnen worden, zijn:
 - identificatiegegevens;
 - financiële gegevens
 - persoonlijke kenmerken.
- de gegevens worden verwerkt op basis van de rechtvaardigingsgrond, vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, namelijk 'noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang'.
- het doel voor de gegevensverwerking is het verlenen van subsidies en alle activiteiten die daarmee verband houden.

Op de website van de bevoegde entiteit is er een uitgebreide privacyverklaring gepubliceerd waarin onder meer bepalingen opgenomen zijn inzake bewaartermijnen en rechten van betrokkenen zoals het recht van inzage en het recht op rectificatie. Op het e-loket, formulieren en andere communicaties wordt er ook steeds een link naar deze privacyverklaring opgenomen.

De bevoegde entiteit voorziet in een uitgebreide beveiliging op informatievlak van de aanwezige gegevens. Om persoonsgegevens te beschermen tegen ongeautoriseerde toegang, wijziging, vernietiging of onbeschikbaarheid worden alle nodige organisatorische, technische en fysieke maatregelen genomen. Hiervoor volgt de bevoegde entiteit de algemeen aanvaarde industriestandaarden (ISO 27001 Beheersysteem informatieveiligheid en ISO 27002 Praktijkrichtlijn met beheersmaatregelen voor informatieveiligheid).

De persoonsgegevens die overeenkomstig dit besluit en de uitvoeringsbesluiten ervan worden verwerkt, worden niet langer bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt. Conform artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 is de bevoegde entiteit ertoe gehouden om selectieregels op te stellen voor elke categorie van bestuursdocumenten met daarin ook bewaartermijnen met bijbehorende motivering.

Artikel 23 bepaalt welke Europese regelgeving van toepassing is.

Artikel 24 regelt de wijze van uitwisseling van berichten. Onder uitwisseling van berichten wordt verstaan: alle mogelijke informatie bezorgen waaronder aanvragen indienen, bezwaar indienen, zich als klant registreren, beslissingen bezorgen enz.

Artikel 25 bevat de inwerkingtredingsbepaling.

Artikel 26 bevat de uitvoeringsbepaling.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Deze subsidiemaatregel is volledig geïntegreerd binnen het Vlaams strategisch plan opgemaakt naar aanleiding van Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2023-2027.

Voor deze maatregel is in totaal 9.038.988 euro budget voorzien voor de periode 2023-2027. Betalingen moeten volgens de Europese regelgeving gebeuren binnen de N+2, dus ten laatste op 31 december 2029. Het totale budget van 9.038.988 euro wordt deels Europees (43%) en deels van de Vlaamse begroting betaald (57%). Het Vlaamse budget nodig voor deze maatregel bedraagt aldus 5.152.223 euro. Dit budget moet komen van de reguliere VLIF-middelen.

Sinds 2015 hanteert het VLIF een selectiemechanisme zodat het VLIF budgettair beheersbaar blijft binnen de beschikbare Europese en Vlaamse middelen.

Op 20 juni 2023 heeft de Inspectie van Financiën advies verleend.

Op 5 juli 2023 heeft Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, akkoord gegeven.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Het bijgaande ontwerp van besluit zal na definitieve goedkeuring gepubliceerd worden in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit over de steun voor de opstart van of de omschakeling naar een toekomstgerichte duurzame ondernemingsstrategie op een landbouwbedrijf;

2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw te gelasten het voormelde ontwerp van besluit in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS